SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 3177

Warszawa, 18 września 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Ryszarda Wilka.

(-) Jan Krzysztof Ardanowski; (-) Konrad Berkowicz; (-) Karina Anna Bosak; (-) Krzysztof Bosak; (-) Bronisław Foltyn; (-) Janusz Kowalski; (-) Sławomir Mentzen; (-) Krzysztof Mulawa; (-) Bartłomiej Pejo; (-) Grzegorz Płaczek; (-) Michał Połuboczek; (-) Tomasz Rzymkowski; (-) Jarosław Sachajko; (-) Krzysztof Szymański; (-) Krzysztof Tuduj; (-) Witold Tumanowicz; (-) Michał Wawer; (-) Ryszard Wilk; (-) Przemysław Wipler; (-) Andrzej Tomasz Zapałowski.

Projekt

U S T A W A

z dnia … 2026 r.

o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych

Art. 1. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2026 r. poz. 199, 252, 426, 473, 507 i 734) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 16 po ust. 1b dodaje się ust. 1ba w brzmieniu:

„1ba. Składki na ubezpieczenia rentowe objęte zwolnieniem, o którym mowa w art. 17c, są finansowane w ramach dotacji z budżetu państwa do FUS, o której mowa w art. 53.”;

2) po art. 17b dodaje się art. 17c w brzmieniu:

„Art. 17c. Osoby mające ustalone prawo do emerytury i podlegające obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym zwalnia się z opłacenia należnych składek na ubezpieczenia rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonych w wysokości 1,5% podstawy wymiaru.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel wydania ustawy oraz rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma być unormowana

Celem projektu ustawy jest zwolnienie osób mających ustalone prawo do emerytury i podlegających obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z opłacania należnych składek na ubezpieczenia rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonych w wysokości 1,5% podstawy wymiaru.

Do osiągnięcia wskazanego powyżej celu niezbędne są zmiany w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2026 r. poz. 199, 252, 426, 473, 507 i 734), zwanej dalej: „u.o.s.u.s." w zakresie art. 16 poprzez dodanie po ust. 1b ust. 1ba, a także dodanie po art. 17b nowego art. 17c.

Obecnie zgodnie z art. 9 ust. 4 u.o.s.u.s. osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, 3 i 22 tej ustawy, mające ustalone prawo do emerytury lub renty podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Przepisy te dotyczą osób fizycznych, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są: pracownikami, z wyłączeniem prokuratorów (art. 6 ust. 1 pkt 1), członkami rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych (art. 6 ust. 1 pkt 3) oraz członkami rad nadzorczych wynagradzanymi z tytułu pełnienia tej funkcji (art. 6 ust. 1 pkt 22). Z kolei zgodnie z art. 9 ust. 4a u.o.s.u.s. osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 tej ustawy, a więc osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia oraz osobami z nimi współpracującymi, mające ustalone prawo do emerytury lub renty podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, jeżeli równocześnie nie pozostają w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 2c i 4b. Wskazany wyżej art. 9 ust. 2c u.o.s.u.s. dotyczy sytuacji, w której osoba, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 tej ustawy, której podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w danym miesiącu jest niższa od określonej w art. 18 ust. 4 pkt 5a tej ustawy (kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalonego na podstawie odrębnych przepisów), spełniająca warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z innych tytułów podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym również z innych tytułów oraz wyjątek od tej zasady, który ma zastosowanie jeżeli łączna podstawa wymiaru składek z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 tej ustawy, lub z innych tytułów osiąga kwotę minimalnego wynagrodzenia. Art. 9 ust. 4b u.o.s.u.s. stanowi natomiast, że osoby, o których mowa w ust. 4a, podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, jeżeli umowa agencyjna, umowa zlecenia lub inna umowa o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowa o dzieło, została zawarta z pracodawcą, z którym pozostają równocześnie w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonują pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostają w stosunku pracy. Dodatkowo należy także wskazać na art. 9 ust. 4c u.o.s.u.s., zgodnie z którym osoby prowadzące pozarolniczą działalność, o której mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1 tej ustawy, mające ustalone prawo, ale tylko do renty z tytułu niezdolności do pracy, a nie innej renty lub emerytury, podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu

i rentowym do czasu ustalenia prawa do emerytury, a także na art. 9 ust. 5 tej ustawy, który stanowi o tym, że osoby, o których mowa w art. 6, niewymienione w ust. 4, 4a i 4c, mające ustalone prawo do emerytury lub renty podlegają dobrowolnie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Z powyższego wynika, że nie wszystkie, a jedynie niektóre, osoby mające ustalone prawo do emerytury lub renty podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Do tego grona należą przede wszystkim pracownicy. Dobrowolnie objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi mogą zostać z kolei na przykład osoby, które są osobami wykonującymi pracę nakładczą (art. 6 ust. 1 pkt 2 u.o.s.u.s.), osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi (art. 6 ust. 1 pkt 5 tej ustawy) lub posłami i senatorami pobierającymi uposażenie (art. 6 ust. 1 pkt 6 tej ustawy).

Zgodnie z art. 15 ust. 1 u.o.s.u.s. wysokości składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe wyrażone są w formie stopy procentowej, jednakowej dla wszystkich ubezpieczonych, a na podstawie art. 16 ust. 1b składki na ubezpieczenia rentowe osób, o których mowa w ust. 1 i 1a, a więc m.in. pracowników, członków spółdzielni, zleceniobiorców lub członków rad nadzorczych finansują z własnych środków, w wysokości 1,5 % podstawy wymiaru ubezpieczeni i w wysokości 6,5 % podstawy wymiaru płatnicy składek. Dotyczy to także osób, które mają już ustalone prawo do emerytury.

Sytuacja, w której osoby z ustalonym prawem do emerytury, kontynuujące w różnej, wskazanej powyżej, formie zatrudnienie muszą opłacać także składkę rentową budzi od lat wielkie kontrowersje wśród wielu prawników, a także emerytów. Wskazuje się na jej brak sensu innego niż fiskalny, a także dość często na poważne wątpliwości natury konstytucyjnej. Magdalena Januszewska, radca prawny, specjalizująca się w prawie pracy, ubezpieczeń i zabezpieczenia społecznego wskazuje, że „dyskusja na ten temat jest prowadzona od lat" oraz że trudno powiedzieć, jaki jest powód – oprócz fiskalnego – pobierania składki rentowej od emerytów, a także że „tak naprawdę jest to decyzja polityczna". Ten cel fiskalny, którym jest pobieranie od emerytów dodatkowych składek, z których nie wynikają uprawnienia dotyczące renty z tytułu niezdolności do pracy przyświeca wszystkim rządom od początku obowiązywania u.o.s.u.s., która weszła w życie 1 stycznia 1999 r., a więc niemal 28 lat temu.

Już 6 listopada 2007 r. na problem prawie pół miliona Polaków płacących składki rentowe i nie dostających w zamian prawa do świadczeń wskazywała w swojej interpelacji do prezesa Rady Ministrów[1] (Jarosława Kaczyńskiego) poseł Anna Sobecka (PiS), pytając: „Czy rząd zamierza zmienić prawo tak, aby pracujący emeryci nie byli zmuszani do opłacania składek rentowych, z których nigdy nie skorzystają? Czy rząd zamierza rozważyć takie rozwiązanie, żeby przynajmniej część składki rentowej była zaliczana na poczet emerytury i wpływała na podwyższenie wysokości świadczenia?". Podobne pytanie: „Na kiedy przewiduje Pani Minister wprowadzenie takich zmian ustawowych, które uwolnią emerytów i ich pracodawców od tej niesłusznie nałożonej na nich składki rentowej?" zadała także poseł Joanna Fabisiak (KO) w interpelacji do ministra rodziny, pracy i polityki społecznej (Marleny

[1] https://orka2.sejm.gov.pl/IZ6.nsf/main/5307713F

Maląg) w sprawie rezygnacji z obciążania pracujących emerytów składką rentową[2] z dnia 31 stycznia 2020 r.

Warto zwrócić także uwagę na poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw złożony w dniu 31 października 2008 r., który podczas VI kadencji Sejmu RP posiadał numer druku 1511[3]. Projektodawcy postulowali wówczas, w przedmiotowym zakresie, „wprowadzenie wyraźnej zachęty dla osób mających ustalone prawo do emerytury oraz uprawnionych do emerytury, w postaci zwiększenia emerytury za pozostawanie na rynku pracy lub powrót na ten rynek („dorabianie" do świadczenia) poprzez zniesienie obowiązku opłacania składki rentowej dla pracujących osób, które ukończyły wiek emerytalny (60 lat dla kobiet i 65 dla mężczyzn)" oraz jednocześnie, aby „w miejsce zniesionej składki rentowej" podnieść składkę emerytalną „dzięki czemu za każdy rok pracy po ukończeniu wieku emerytalnego pracujący emeryt zyskiwałby zdecydowanie wyższe świadczenie". Celem projektu, który został negatywnie zaopiniowany przez rząd i odrzucony w głosowaniu nr 27 na 53. posiedzeniu Sejmu VI kadencji w dniu 5 listopada 2009 r.[4], było zakończenie sytuacji, w której pracujący emeryci mają poczucie, że opłacają składki nie otrzymując nic w zamian, gdyż nie mają już prawa do świadczeń z nimi związanymi.

W dniu 28 sierpnia 2025 r. Przewodnicząca Zarządu Głównego Polskiego Związku Emerytów i Rencistów dr Elżbieta Ostrowska skierowała w tej kwestii pismo do ministra finansów i gospodarki Andrzeja Domańskiego[5]. W piśmie tym podnosi problem polegający na tym, że o ile składki emerytalne pobierane od takich osób dopisywane są do indywidualnych kont emerytalnych, to „składki rentowe gromadzone w ramach funduszu rentowego są przeznaczane na renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne", które „przysługują osobom, które nie mają ustalonego prawa do emerytury". Wskazuje zatem, że „emeryci, od których pobierane są składki rentowe nie uzyskują z tego tytułu żadnych dodatkowych uprawnień, ani nie dostaną żadnego dodatkowego świadczenia", a także pisze wprost, że „płacą składki nie otrzymując nic w zamian – teraz ani w przyszłości". Jej zdaniem „sytuacja taka jest co do zasady niekonstytucyjna (art. 2) i krzywdząca, na co zwracają uwagę liczni emeryci kierując do naszego stowarzyszenia pytania i skargi".

Przewodnicząca Ostrowska zasugerowała jednocześnie, że „stosunkowo proste rozwiązanie stanowiłoby wprowadzenie przepisu, że od pracujących emerytów składka rentowa dopisywana była do ich indywidualnych kont emerytalnych". Takie rozwiązanie proponuje także dr Tomasz Lasocki z Wydziału Administracji i Nauk Społecznych Politechniki Warszawskiej, ekspert Federacji Przedsiębiorców Polskich, według którego „problem można załatwić dopisując wartość składki emeryta do konta emerytalnego"[6]. Dr Lasocki nie ma także wątpliwości co do tego, że pobieranie składki rentowej od emeryta jest niekonstytucyjne, bo płacąc ją nikt nie uzyskuje ani żadnych dodatkowych uprawnień, ani żadnego dodatkowego świadczenia. Jego zdaniem „to jest składka niekonstytucyjna, co zostało potwierdzone

[2] https://www.sejm.gov.pl/sejm9.nsf/interpelacja.xsp?typ=INT&nr=1921
[3] https://orka.sejm.gov.pl/Druki6ka.nsf/0/2C87DB4B0FBF92EDC1257524003BCBFE/$file/1511.pdf
[4] https://orka.sejm.gov.pl/SQL.nsf/glosowania?OpenAgent&6&53&27
[5] https://pzerii.org/inicjatywy/
[6] https://www.prawo.pl/kadry/czy-emeryci-powinni-placic-skladke-rentowa,530969.html

ostatecznie w 2017 r. poprzez zmianę art. 57 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych". Dodano wówczas do art. 57 w ust. 1 pkt 4, zgodnie z którym renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który nie ma ustalonego prawa do emerytury z Funduszu lub nie spełnia warunków do jej uzyskania. Co istotne, było to ustanowienie nowego stanu faktycznego niż miał miejsce podczas wydawania wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 grudnia 2000 r. (K 9/00)[7], w którym TK zaakceptował obowiązkowe uczestnictwo pracujących emerytów i rencistów w systemie, wskazując m.in. na solidarność społeczną, stabilność finansową FUS i równe warunki konkurencji na rynku pracy. Na takie rozwiązanie niniejszej kwestii nie zgadza się jednak Rada Ministrów pod przewodnictwem premiera Donalda Tuska, która piórem pani Elizy Wiśniewskiej (dyrektor Departamentu Ubezpieczeń Społecznych w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej) w odpowiedzi na pismo przewodniczącej Ostrowskiej[8] wskazuje, że „w systemie ubezpieczeń społecznych, w ramach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (…) obowiązuje zasada podziału i odrębności finansowej poszczególnych funduszy odpowiadających określonym typom ryzyka ubezpieczeniowego (…) dlatego też w przypadku żadnej grupy osób nie ma możliwości przesunięcia środków pochodzących ze składek rentowych na fundusz emerytalny i zapisania ich na indywidualnych kontach emerytalnych.".

Biorąc pod uwagę powyższe argumenty, projektodawcy proponują rozwiązanie pośrednie, które przy zachowaniu ustawowego obowiązku podlegania ubezpieczeniom rentowym przez osoby mające ustalone prawo do emerytury, odciąży je finansowo, poprzez zwolnienie z obowiązku opłacania należnych składek na ubezpieczenia rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonych w wysokości 1,5% podstawy wymiaru, przy jednoczesnym dalszym finansowaniu składki w wysokości 6,5% podstawy wymiaru przez płatników, a zatem najczęściej pracodawców. W związku z tym proponuje się odpowiednie zmiany w u.o.s.u.s. poprzez wprowadzenie nowych przepisów – art. 16 ust. 1ba oraz art. 17c. Zgodnie z proponowanym projektem ustawy (art. 1 pkt 2 projektu dodający art. 17c) osoby mające ustalone prawo do emerytury i podlegające obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym będą zwolnione z opłacenia należnych składek na ubezpieczenia rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonych w wysokości 1,5% podstawy wymiaru. Nie będzie to pierwsze zwolnienie z opłacania składek w u.o.s.u.s., bowiem na podstawie art. 17a i 17b zwolnieni od opłacenia należnych składek na własne obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe są także pod określonymi warunkami płatnicy składek prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, 1795, 1826, z 2026 r. poz. 507) lub innych przepisów szczególnych. W art. 1 pkt 1 projektu ustawy proponuje się natomiast wprowadzenie ust. 1ba w art. 16, który będzie określał, że składki na ubezpieczenia rentowe objęte zwolnieniem, o którym mowa w art. 17c, będą finansowane w ramach dotacji z budżetu państwa do FUS, o której mowa w art. 53. Projektowany przepis jest analogiczny do art. 16 ust. 4a, który wskazuje, że w ramach dotacji z budżetu państwa do FUS finansowane są także składki objęte wspomnianym wyżej zwolnieniem, z którego korzystają przedsiębiorcy.

Projektowana ustawa ma na celu ulżyć pracującym emerytom, natomiast nie zmieni nic dla osób, które mają jedynie ustalone prawo do renty. Proponowane przepisy nie sprawią także,

[7] https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20001091164
[8] https://pzerii.org/inicjatywy/

że pracodawcy otrzymają jakikolwiek nowy przywilej związany z zatrudnianiem emerytów, który wiązałby się z tym, że ich zatrudnienie stanie się dla nich tańsze, a przez co bardziej konkurencyjne względem pozostałych pracowników. Korzyść uzyska jedynie pracujący emeryt, który będzie zwolniony z opłacenia swojej części składki rentowej, biorąc pod uwagę fakt, że renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje jedynie ubezpieczonemu, który nie ma ustalonego prawa do emerytury z Funduszu lub nie spełnia warunków do jej uzyskania. Zwolnienie to przyczyni się do większego poczucia sprawiedliwości wśród pracujących emerytów, którzy jak wskazano wyżej odczuwają obecnie, że „płacą składki nie otrzymując nic w zamian". Jednocześnie, poprzez pozostawienie bez zmian finansowania składki rentowej w części płatnika składek, nie dojdzie do sytuacji, w której pracujący emeryt zupełnie „ucieknie" z systemu ubezpieczeń rentowych, a zatem zostanie zachowana zasada sprawiedliwości społecznej, bowiem będzie także, choć w zmniejszonej części, dokładać się do finansowania z funduszu rentowego m.in. rent rodzinnych przysługujących uprawnionym członkom rodziny w razie śmierci emeryta lub rencisty, dodatku pielęgnacyjnego przysługującego emerytowi lub renciście całkowicie niezdolnemu do pracy i samodzielnej egzystencji oraz wszystkim emerytom po ukończeniu 75 lat oraz zasiłku pogrzebowego przysługującego, zarówno w razie śmierci ubezpieczonego jak i emeryta i rencisty lub członka jego rodziny.

2. Przewidywane skutki prawne w tym różnica pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Proponowane zmiany w art. 1 projektu ustawy polegają na:

1) dodaniu w art. 16 po ust. 1b ust. 1ba w brzmieniu:

„1ba. Składki na ubezpieczenia rentowe objęte zwolnieniem, o którym mowa w art. 17c, są finansowane w ramach dotacji z budżetu państwa do FUS, o której mowa w art. 53.";

2) dodaniu po art. 17b art. 17c w brzmieniu:

„Art. 17c. Osoby mające ustalone prawo do emerytury i podlegające obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym zwalnia się z opłacenia należnych składek na ubezpieczenia rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonych w wysokości 1,5% podstawy wymiaru.".

Projekt ustawy określa w art. 2, że ustawa wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia. Jest to vacatio legis zgodne z treścią ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) i wydłużone w stosunku do podstawowego okresu wynoszącego 14 dni, z uwagi na przedmiot projektu ustawy.

Projektowane rozwiązania są spójne z dotychczasowymi regulacjami pod kątem systemowym i terminologicznym. Projektowane rozwiązania są zgodne z Konstytucją RP, w tym z konstytucyjnym standardem ochrony wolności i praw.

3. Przewidywane skutki społeczne, gospodarcze, finansowe

Projekt ustawy wywoła pozytywne skutki społeczne. Seniorzy mający ustalone prawo do emerytury, którzy wciąż pracują lub dorabiają nie będą zmuszeni płacić swojej części składki

rentowej w wysokości 1,5% podstawy wymiaru, zwłaszcza że nigdy nie skorzystają już z renty z tytułu niezdolności do pracy, mając ustalone prawo do emerytury. W związku z tym wzrośnie wśród nich poczucie sprawiedliwości, gdyż nie będą już w sytuacji, w której jak sami wskazują: „płacą składki nie otrzymując nic w zamian". Takie rozwiązanie przyniesie seniorom znaczące korzyści. Przy pensji minimalnej wynoszącej obecnie 4806 zł brutto, miesięczna składka rentowa (opłacana przez pracownika i pracodawcę) wynosi 384,48 zł, w tym 72,09 zł finansowane przez pracownika oraz 312,39 zł finansowane przez pracodawcę. W skali roku pracujący emeryt zaoszczędzi ok. 865 zł brutto[9]. Zaoszczędzone w ten sposób pieniądze zwiększą ich bezpieczeństwo finansowe na czas, gdy ze względów zdrowotnych lub rodzinnych nie będą już mogli łączyć emerytury z pracą zarobkową. Poprawiony zostanie wizerunek racjonalnego ustawodawcy oraz zwiększone zostanie zaufanie obywateli do państwa, które nie nakłada na nich nadmiarowych obciążeń, które nie wiążą się z korzyściami dla opłacających składki, a także które nie karze finansowo za pozostawanie emeryta na rynku pracy.

Projekt wywoła pozytywne skutki gospodarcze. Obniżenie obciążeń fiskalnych wpłynie pozytywnie na zamożność Polaków, zwłaszcza tych, o których państwo powinno szczególnie dbać, a więc najmniej zamożnych, w tym emerytów. Zwolnienie ich z opłacania części składki rentowej finansowanej przez ubezpieczonych przyczyni się do wydatkowania przez obywateli środków przeznaczanych obecnie na ten cel na inne cele, napędzając polską gospodarkę i stwarzając możliwość zapewnienia dodatkowych wpływów do budżetu państwa. Jednocześnie należy wyraźnie podkreślić, że wejście w życie proponowanych rozwiązań nie sprawi, że pracujący emeryt stanie się dla przedsiębiorcy tańszym pracownikiem, przez co konkurowałby z osobą niebędącą emerytem na nierównych warunkach, gdyż koszty ponoszone przez pracodawcę pozostaną bez zmian.

Projekt ustawy wywoła skutki finansowe dla sektora finansów publicznych. Według danych ZUS w grudniu 2025 r. 879,5 tys. emerytów łączyło pobieranie świadczenia z aktywnością zawodową i było objętych ubezpieczeniem zdrowotnym z tytułu innego niż emerytura, a spośród nich 552,7 tys. było objętych również ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi[10]. Jeżeli przyjąć, że zarabiają oni średnio pensję minimalną 4806 zł brutto, to miesięczna składka rentowa (opłacana przez pracownika i pracodawcę) wynosi średnio 384,48 zł, w tym 72,09 zł finansowane przez pracownika oraz 312,39 zł przez pracodawcę. Konieczność finansowania zwolnionych składek w ramach dotacji z budżetu państwa do FUS spowodowałby dla budżetu miesięczny koszt w wysokości ok. 40 mln zł, co przełożyłoby się na kwotę ok. 480 mln zł rocznie. Jest to oczywiście jedynie założenie, a rzeczywista wartość zależeć będzie od łącznej podstawy wymiaru składek pracujących emerytów i może okazać się większa lub mniejsza. Jednakże długofalowo obniżenie obciążeń fiskalnych przez pobudzenie wzrostu gospodarczego może jednak zapewnić większe wpływy do budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Korzystne dla sektora finansów publicznych może być także zwiększenie liczby pracujących emerytów, co jest jednym z celów polityki senioralnej państwa, gdyż wpłynęłoby pozytywnie na cały rynek pracy, który ze względów demograficznych znajduje się pod coraz większą presją. Dodatkowo, zatrudnienie emeryta, zgodnie z obowiązującymi przepisami, może także w niektórych przypadkach spowodować

[9] https://businessinsider.com.pl/praca/emerytury/emerytura-a-skladka-rentowa-jakie-sa-pomysly-na-rozwiazanie-problemu/k3gt55r
[10] https://wroclaw.tvp.pl/93311545/zus-w-10-lat-liczba-pracujacych-emerytow-wzrosla-o-polowe

zmniejszoną wypłatę emerytury lub jej zawieszenie, co także pozytywnie wpłynie na finanse publiczne i Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

4. Informacje dodatkowe

Projekt nie był poddawany formalnym konsultacjom społecznym.

Projekt nie zawiera przepisów określających zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej. Wdrożenie projektowanych przepisów nie spowoduje wzrostu obciążeń administracyjnych mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców. Projekt ustawy będzie miał neutralny wpływ na działalność przedsiębiorców w zakresie obciążeń fiskalnych. Projekt ustawy jest zgodny z przepisami ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców.

Przedmiot projektu ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie zakłada wydania aktów wykonawczych.

Osiągnięcie celu ustawy nie jest możliwe za pomocą innych środków.

Projekt nie zawiera przepisów regulacyjnych i nie określa wymogów dotyczących świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 334, z 2025 r. poz. 619).

Projektowana ustawa nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych i nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

KONFEDERACJA
WOLNOŚĆ I NIEPODLEGŁOŚĆ

DEKLAROWANE SKUTKI REGULACJI (DSR)
projektu ustawy

Informacja o projekcie

a) Tytuł projektu:

Projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych

b) Przedstawiciel wnioskodawcy:

Ryszard Wilk

I. Część wstępna

[1] Zwięzły opis zidentyfikowanego problemu i proponowanych rozwiązań.

Celem projektu ustawy jest zwolnienie osób mających ustalone prawo do emerytury i podlegających obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z opłacenia należnych składek na ubezpieczenia rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonych w wysokości 1,5% podstawy wymiaru.

Do osiągnięcia wskazanego powyżej celu niezbędne są zmiany w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2026 r. poz. 199, 252, 426, 473, 507 i 734), zwanej dalej: „u.o.s.u.s." w zakresie art. 16 poprzez dodanie po ust. 1b ust. 1ba, a także dodanie po art. 17b nowego art. 17c.

Obecnie zgodnie z art. 9 ust. 4 u.o.s.u.s. osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, 3 i 22 tej ustawy, mające ustalone prawo do emerytury lub renty podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Przepisy te dotyczą osób fizycznych, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są: pracownikami, z wyłączeniem prokuratorów, członkami rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych oraz członkami rad nadzorczych wynagradzanymi z tytułu pełnienia tej funkcji. Z kolei zgodnie z art. 9 ust. 4a u.o.s.u.s. osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 tej ustawy, a więc osoby fizyczne, które na obszarze RP wykonują pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia oraz osobami z nimi współpracującymi, mające ustalone prawo do emerytury lub renty podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, jeżeli równocześnie nie pozostają w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 2c i 4b. Ust. 2c dotyczy sytuacji, w której osoba, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 tej ustawy, której podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w danym miesiącu jest niższa od minimalnego wynagrodzenia za pracę, spełniająca warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z innych tytułów podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym również z innych tytułów oraz wyjątek od tej zasady, który ma zastosowanie jeżeli łączna podstawa wymiaru składek z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 tej ustawy, lub z innych tytułów osiąga kwotę minimalnego wynagrodzenia. Ust.

4b stanowi natomiast, że osoby, o których mowa w ust. 4a, podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, jeżeli umowa agencyjna, umowa zlecenia lub inna umowa o świadczenie usług, do której zgodnie z Kc stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowa o dzieło, została zawarta z pracodawcą, z którym pozostają równocześnie w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonują pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostają w stosunku pracy. Dodatkowo należy także wskazać na ust. 4c, zgodnie z którym osoby prowadzące pozarolniczą działalność, o której mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1 tej ustawy, mające ustalone prawo, ale tylko do renty z tytułu niezdolności do pracy, podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym do czasu ustalenia prawa do emerytury, a także na ust. 5, który stanowi, że osoby, o których mowa w art. 6, niewymienione w ust. 4, 4a i 4c, mające ustalone prawo do emerytury lub renty podlegają dobrowolnie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 u.o.s.u.s. wysokości składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe wyrażone są w formie stopy procentowej, jednakowej dla wszystkich ubezpieczonych, a na podstawie art. 16 ust. 1b składki na ubezpieczenia rentowe osób, o których mowa w ust. 1 i 1a, a więc m.in. pracowników, członków spółdzielni, zleceniobiorców lub członków rad nadzorczych finansują z własnych środków, w wysokości 1,5 % podstawy wymiaru ubezpieczeni i w wysokości 6,5 % podstawy wymiaru płatnicy składek. Dotyczy to także osób, które mają już ustalone prawo do emerytury.

Sytuacja, w której osoby z ustalonym prawem do emerytury, kontynuujące w różnej, wskazanej powyżej, formie zatrudnienie muszą opłacać także składkę rentową budzi od lat wielkie kontrowersje wśród wielu prawników, a także emerytów. Wskazuje się na jej brak sensu innego niż fiskalny, a także dość często na poważne wątpliwości natury konstytucyjnej. Magdalena Januszewska, radca prawny, specjalizująca się w prawie pracy, ubezpieczeń i zabezpieczenia społecznego wskazuje, że „dyskusja na ten temat jest prowadzona od lat" oraz że trudno powiedzieć, jaki jest powód – oprócz fiskalnego – pobierania składki rentowej od emerytów, a także że „tak naprawdę jest to decyzja polityczna".

Już w dniu 6 listopada 2007 r. na problem prawie pół miliona Polaków płacących składki rentowe i nie dostających w zamian prawa do świadczeń wskazywała w swojej interpelacji do prezesa Rady Ministrów[1] poseł Anna Sobecka (PiS), pytając: „Czy rząd zamierza zmienić prawo tak, aby pracujący emeryci nie byli zmuszani do opłacania składek rentowych, z których nigdy nie skorzystają? Czy rząd zamierza rozważyć takie rozwiązanie, żeby przynajmniej część składki rentowej była zaliczana na poczet emerytury i wpływała na podwyższenie wysokości świadczenia?". Podobne pytania zadała także poseł Joanna Fabisiak (KO) w interpelacji do ministra rodziny, pracy i polityki społecznej (Marleny Maląg) w sprawie rezygnacji z obciążania pracujących emerytów składką rentową[2] z dnia 31 stycznia 2020 r.

Warto zwrócić także uwagę na poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw złożony w dniu 31

[1] https://orka2.sejm.gov.pl/IZ6.nsf/main/5307713F
[2] https://www.sejm.gov.pl/sejm9.nsf/interpelacja.xsp?typ=INT&nr=1921

października 2008 r., który podczas VI kadencji Sejmu RP posiadał numer druku 1511[3]. Projektodawcy postulowali wówczas, w przedmiotowym zakresie, „wprowadzenie wyraźnej zachęty dla osób mających ustalone prawo do emerytury oraz uprawnionych do emerytury, w postaci zwiększenia emerytury za pozostawanie na rynku pracy lub powrót na ten rynek („dorabianie" do świadczenia) poprzez zniesienie obowiązku opłacania składki rentowej dla pracujących osób, które ukończyły wiek emerytalny (60 lat dla kobiet i 65 dla mężczyzn)" oraz jednocześnie, aby „w miejsce zniesionej składki rentowej" podnieść składkę emerytalną „dzięki czemu za każdy rok pracy po ukończeniu wieku emerytalnego pracujący emeryt zyskiwałby zdecydowanie wyższe świadczenie". Celem projektu, który został negatywnie zaopiniowany przez rząd i odrzucony w głosowaniu nr 27 na 53. posiedzeniu Sejmu VI kadencji w dniu 5 listopada 2009 r.[4], było zakończenie sytuacji, w której pracujący emeryci mają poczucie, że opłacają składki nie otrzymując nic w zamian, gdyż nie mają już prawa do świadczeń z nimi związanymi.

W dniu 28 sierpnia 2025 r. Przewodnicząca Zarządu Głównego Polskiego Związku Emerytów i Rencistów dr Elżbieta Ostrowska skierowała w tej kwestii pismo do ministra finansów i gospodarki Andrzeja Domańskiego[5]. W piśmie tym podnosi problem polegający na tym, że o ile składki emerytalne pobierane od takich osób dopisywane są do indywidualnych kont emerytalnych, to „składki rentowe gromadzone w ramach funduszu rentowego są przeznaczane na renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne", które „przysługują osobom, które nie mają ustalonego prawa do emerytury". Wskazuje zatem, że „emeryci, od których pobierane są składki rentowe nie uzyskują z tego tytułu żadnych dodatkowych uprawnień, ani nie dostaną żadnego dodatkowego świadczenia", a także pisze wprost, że „płacą składki nie otrzymując nic w zamian – teraz ani w przyszłości". Jej zdaniem „sytuacja taka jest co do zasady niekonstytucyjna (art. 2) i krzywdząca, na co zwracają uwagę liczni emeryci kierując do naszego stowarzyszenia pytania i skargi".

Przewodnicząca Ostrowska zasugerowała jednocześnie, że „stosunkowo proste rozwiązanie stanowiłoby wprowadzenie przepisu, że od pracujących emerytów składka rentowa dopisywana była do ich indywidualnych kont emerytalnych". Takie rozwiązanie proponuje także dr Tomasz Lasocki z Wydziału Administracji i Nauk Społecznych Politechniki Warszawskiej, według którego „problem można załatwić dopisując wartość składki emeryta do konta emerytalnego"[6]. Dr Lasocki nie ma także wątpliwości co do tego, że pobieranie składki rentowej od emeryta jest niekonstytucyjne, bo płacąc ją nikt nie uzyskuje ani żadnych dodatkowych uprawnień, ani żadnego dodatkowego świadczenia. Jego zdaniem „to jest składka niekonstytucyjna, co zostało potwierdzone ostatecznie w 2017 r. poprzez zmianę art. 57 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych". Dodano wówczas do art. 57 w ust. 1 pkt 4, zgodnie z którym renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który nie ma ustalonego prawa do emerytury z Funduszu lub nie spełnia warunków do jej uzyskania. Co istotne, było to ustanowienie nowego stanu faktycznego niż miał miejsce podczas wydawania wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 grudnia 2000

[3]https://orka.sejm.gov.pl/Druki6ka.nsf/0/2C87DB4B0FBF92EDC1257524003BCBFE/$file/1511.pdf
[4] https://orka.sejm.gov.pl/SQL.nsf/glosowania?OpenAgent&6&53&27
[5] https://pzerii.org/inicjatywy/
[6] https://www.prawo.pl/kadry/czy-emeryci-powinni-placic-skladke-rentowa,530969.html

r. (K 9/00)[7], w którym TK zaakceptował obowiązkowe uczestnictwo pracujących emerytów i rencistów w systemie, wskazując m.in. na solidarność społeczną, stabilność finansową FUS i równe warunki konkurencji na rynku pracy. Na takie rozwiązanie nie zgadza się jednak rząd premiera Donalda Tuska. Eliza Wiśniewska (dyrektor Departamentu Ubezpieczeń Społecznych w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej) w odpowiedzi na pismo przewodniczącej Ostrowskiej[8] wskazuje, że „w systemie ubezpieczeń społecznych, w ramach Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (…) obowiązuje zasada podziału i odrębności finansowej poszczególnych funduszy odpowiadających określonym typom ryzyka ubezpieczeniowego (…) dlatego też w przypadku żadnej grupy osób nie ma możliwości przesunięcia środków pochodzących ze składek rentowych na fundusz emerytalny i zapisania ich na indywidualnych kontach emerytalnych.”.

Biorąc pod uwagę powyższe argumenty, projektodawcy proponują rozwiązanie pośrednie, które przy zachowaniu ustawowego obowiązku podlegania ubezpieczeniom rentowym przez osoby mające ustalone prawo do emerytury, odciąży je finansowo, poprzez zwolnienie z obowiązku opłacania z opłacenia należnych składek na ubezpieczenia rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonych w wysokości 1,5% podstawy wymiaru, przy jednoczesnym dalszym finansowaniu składki w wysokości 6,5% podstawy wymiaru przez płatników, a zatem najczęściej pracodawców. W związku z tym proponuje się odpowiednie zmiany w u.o.s.u.s. poprzez wprowadzenie nowych przepisów – art. 16 ust. 1ba oraz art. 17c. Zgodnie z proponowanym projektem ustawy (art. 1 pkt 2 projektu dodający art. 17c) osoby mające ustalone prawo do emerytury i podlegające obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym będą zwolnione z opłacenia należnych składek na ubezpieczenia rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonych w wysokości 1,5% podstawy wymiaru. Nie będzie to pierwsze zwolnienie z opłacania składek w u.o.s.u.s., bowiem na podstawie art. 17a i 17b zwolnieni od opłacenia należnych składek na własne obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne, rentowe i wypadkowe są także pod określonymi warunkami płatnicy składek prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, 1795, 1826, z 2026 r. poz. 507) lub innych przepisów szczególnych. W art. 1 pkt 1 projektu ustawy proponuje się natomiast wprowadzenie ust. 1ba w art. 16, który będzie określał, że składki na ubezpieczenia rentowe objęte zwolnieniem, o którym mowa w art. 17c, będą finansowane w ramach dotacji z budżetu państwa do FUS, o której mowa w art. 53. Projektowany przepis jest analogiczny do art. 16 ust. 4a, który wskazuje, że w ramach dotacji z budżetu państwa do FUS finansowane są także składki objęte wspomnianym wyżej zwolnieniem, z którego korzystają przedsiębiorcy.

Projektowana ustawa ma na celu ulżyć pracującym emerytom, natomiast nie zmieni nic dla osób, które mają jedynie ustalone prawo do renty. Proponowane przepisy nie sprawią także, że pracodawcy otrzymają jakikolwiek nowy przywilej związany z zatrudnianiem emerytów, który wiązałby się z tym, że ich zatrudnienie stanie się dla nich tańsze. Korzyść uzyska jedynie pracujący emeryt, który będzie zwolniony z opłacenia swojej części składki rentowej, biorąc pod uwagę fakt, że renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje jedynie ubezpieczonemu, który nie ma ustalonego prawa do emerytury lub nie spełnia warunków do

[7] https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20001091164
[8] https://pzerii.org/inicjatywy/

jej uzyskania. Zwolnienie to przyczyni się do większego poczucia sprawiedliwości wśród pracujących emerytów, którzy odczuwają obecnie, że „płacą składki nie otrzymując nic w zamian". Jednocześnie nie dojdzie do sytuacji, w której pracujący emeryt zupełnie „ucieknie" z systemu ubezpieczeń rentowych, a zatem zostanie zachowana zasada sprawiedliwości społecznej, bowiem będzie także, choć w zmniejszonej części, dokładać się do finansowania z funduszu rentowego m.in. rent rodzinnych.

[2] Czy były rozważane rozwiązania alternatywne?

- **Nie**

Nie rozważano. Nie ma możliwości podjęcia alternatywnych, w stosunku do projektowanej ustawy, środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

II. Wymogi określone w art. 34 ust. 2 pkt 3–5 regulaminu Sejmu

[3] Jakie są przewidywane skutki prawne projektowanych rozwiązań?

Proponowane zmiany w art. 1 projektu ustawy polegają na:

1) dodaniu w art. 16 po ust. 1b ust. 1ba w brzmieniu:

„1ba. Składki na ubezpieczenia rentowe objęte zwolnieniem, o którym mowa w art. 17c, są finansowane w ramach dotacji z budżetu państwa do FUS, o której mowa w art. 53.";

2) dodaniu po art. 17b art. 17c w brzmieniu:

„Art. 17c. Osoby mające ustalone prawo do emerytury i podlegające obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym zwalnia się z opłacenia należnych składek na ubezpieczenia rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonych w wysokości 1,5% podstawy wymiaru.".

Projekt ustawy określa w art. 2, że ustawa wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia. Jest to vacatio legis zgodne z treścią ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) i wydłużone w stosunku do podstawowego okresu wynoszącego 14 dni, z uwagi na przedmiot projektu ustawy.

Projektowane rozwiązania są spójne z dotychczasowymi regulacjami pod kątem systemowym i terminologicznym. Projektowane rozwiązania są zgodne z Konstytucją RP, w tym z konstytucyjnym standardem ochrony wolności i praw.

[4] Jakie są przewidywane skutki społeczne projektowanych rozwiązań?

Projekt ustawy wywoła pozytywne skutki społeczne. Seniorzy mający ustalone prawo do emerytury, którzy wciąż pracują lub dorabiają nie będą zmuszeni płacić swojej części składki rentowej w wysokości 1,5% podstawy wymiaru, zwłaszcza że nigdy nie skorzystają już z renty z tytułu niezdolności do pracy, mając ustalone prawo do emerytury. W związku z tym wzrośnie wśród nich poczucie sprawiedliwości, gdyż nie będą już w sytuacji, w której jak

sami wskazują: „płacą składki nie otrzymując nic w zamian". Takie rozwiązanie przyniesie seniorom znaczące korzyści. Przy pensji minimalnej wynoszącej obecnie 4806 zł brutto, miesięczna składka rentowa (opłacana przez pracownika i pracodawcę) wynosi 384,48 zł, w tym 72,09 zł finansowane przez pracownika oraz 312,39 zł finansowane przez pracodawcę. W skali roku pracujący emeryt zaoszczędzi ok. 865 zł brutto[9]. Zaoszczędzone w ten sposób pieniądze zwiększą ich bezpieczeństwo finansowe na czas, gdy ze względów zdrowotnych lub rodzinnych nie będą już mogli łączyć emerytury z pracą zarobkową. Poprawiony zostanie wizerunek racjonalnego ustawodawcy oraz zwiększone zostanie zaufanie obywateli do państwa, które nie nakłada na nich nadmiarowych obciążeń, które nie wiążą się z korzyściami dla opłacających składki, a także które nie karze finansowo za pozostawanie emeryta na rynku pracy.

[5] Jakie są przewidywane skutki gospodarcze projektowanych rozwiązań?

Projekt wywoła pozytywne skutki gospodarcze. Obniżenie obciążeń fiskalnych wpłynie pozytywnie na zamożność Polaków, zwłaszcza tych, o których państwo powinno szczególnie dbać, a więc najmniej zamożnych, w tym emerytów. Zwolnienie ich z opłacania części składki rentowej finansowanej przez ubezpieczonych przyczyni się do wydatkowania przez obywateli środków przeznaczanych obecnie na ten cel na inne cele, napędzając polską gospodarkę i stwarzając możliwość zapewnienia dodatkowych wpływów do budżetu państwa. Jednocześnie należy wyraźnie podkreślić, że wejście w życie proponowanych rozwiązań nie sprawi, że pracujący emeryt stanie się dla przedsiębiorcy tańszym pracownikiem, przez co konkurowałby z osobą niebędącą emerytem na nierównych warunkach, gdyż koszty ponoszone przez pracodawcę pozostaną bez zmian.

[6] Jakie są przewidywane skutki finansowe projektowanych rozwiązań, w szczególności wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego?

Projekt ustawy wywoła skutki finansowe dla sektora finansów publicznych. Według danych ZUS w grudniu 2025 r. 879,5 tys. emerytów łączyło pobieranie świadczenia z aktywnością zawodową i było objętych ubezpieczeniem zdrowotnym z tytułu innego niż emerytura, a spośród nich 552,7 tys. było objętych również ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi[10]. Jeżeli przyjąć, że zarabiają oni średnio pensję minimalną 4806 zł brutto, to miesięczna składka rentowa (opłacana przez pracownika i pracodawcę) wynosi średnio 384,48 zł, w tym 72,09 zł finansowane przez pracownika oraz 312,39 zł przez pracodawcę. Konieczność finansowania zwolnionych składek w ramach dotacji z budżetu państwa do FUS spowodowałby dla budżetu miesięczny koszt w wysokości ok. 40 mln zł, co przełożyłoby się na kwotę ok. 480 mln zł rocznie. Jest to oczywiście jedynie założenie, a rzeczywista wartość zależeć będzie od łącznej podstawy wymiaru składek pracujących emerytów i może okazać się większa lub mniejsza. Jednakże długofalowo obniżenie obciążeń fiskalnych przez pobudzenie wzrostu gospodarczego może jednak zapewnić większe wpływy

[9] https://businessinsider.com.pl/praca/emerytury/emerytura-a-skladka-rentowa-jakie-sa-pomysly-na-rozwiazanie-problemu/k3gt55r
[10] https://wroclaw.tvp.pl/93311545/zus-w-10-lat-liczba-pracujacych-emerytow-wzrosla-o-polowe

do budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Korzystne dla sektora finansów publicznych może być także zwiększenie liczby pracujących emerytów, co jest jednym z celów polityki senioralnej państwa, gdyż wpłynęłoby pozytywnie na cały rynek pracy, który ze względów demograficznych znajduje się pod coraz większą presją. Dodatkowo, zatrudnienie emeryta, zgodnie z obowiązującymi przepisami, może także w niektórych przypadkach spowodować zmniejszoną wypłatę emerytury lub jej zawieszenie, co także pozytywnie wpłynie na finanse publiczne i Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

[7] Wykaz źródeł finansowania, jeśli projekt ustawy pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Koszty dla budżetu państwa mogą zostać pokryte przez uszczelnienie systemu podatkowego, zwłaszcza poprzez uproszczenie podatków, co wpłynie pozytywnie na przychody podatkowe. Warto także wskazać na możliwe oszczędności budżetowe polegające na zaprzestaniu dodatkowego dotowania mediów publicznych, bo jak wynika ze sprawozdania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z działalności w 2025 r. (druk nr 2725)[11] „wszystkim spółkom mediów publicznych w likwidacji w 2025 r. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego udzieliło dotacji celowych ze środków pochodzących z budżetu państwa, w łącznej kwocie 2 mld 71 mln złotych". Warto wskazać także na możliwość ograniczenia liczby przypadków, w których konieczne będzie dokonanie dopłaty do wysokości minimalnej polskiej emerytury, a także ograniczenia pełnego prawa obcokrajowców do pobierania 13. i 14. emerytury, co dodatkowo kosztuje polskiego podatnika ok. 100 mln zł rocznie.

[8] Czy projekt ustawy podlega procedurze notyfikacyjnej?

- **Nie**

III. Wymogi określone w art. 34 ust. 2a i 2b regulaminu Sejmu

[9] Czy projekt ustawy zawiera przepisy określające zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

- **Nie**

[10] Czy wdrożenie projektowanych przepisów spowoduje obciążenia administracyjne mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

- **Nie**

[11] Czy projekt ustawy zawiera przepisy regulacyjne lub określa wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (art. 34 ust. 2b regulaminu Sejmu)?

- **Nie**

[11] https://www.sejm.gov.pl/sejm10.nsf/druk.xsp?nr=2725

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
KANCELARIA SEJMU
BIURO EKSPERTYZ I OCENY SKUTKÓW REGULACJI

Warszawa, 1 października 2026 r.

BEOS-WPEiM-2333/26

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
Lidz. SPS-III.020.307.9.2026
Data wpływu 01.10.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Ryszard Wilk)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2026 r. poz. 573, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Proponowana ustawa zakłada zmianę art. 16 oraz dodanie art. 17c w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych[1] (dalej: ustawa o s.u.s.). Zgodnie z proponowanym art. 17c ustawy o s.u.s. osoby mające ustalone prawo do emerytury i podlegające obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym będą zwolnione z opłacania części składki rentowej stanowiącej 1,5% podstawy wymiaru. Składki na ubezpieczenia rentowe objęte tym zwolnieniem będą finansowane z dotacji z budżetu państwa do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, o której mowa w art. 53 ustawy o s.u.s. (proponowany art. 16 ust. 1ba ustawy o s.u.s.).

Projektowana ustawa ma wejść w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia (art. 2 projektu).

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Odnosząc się do treści projektu ustawy, należy wskazać rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego [2] (dalej: rozporządzenie (WE) nr 883/2004).

[1] Dz. U. z 2026 r. poz. 199, ze zm.
[2] Dz. Urz. UE L 166 z 30.4.2004, s. 1, ze zm., Polskie wydanie specjalne: rozdz. 5, t. 5, s. 72, http://data.europa.eu/eli/reg/2004/883/2019-07-31.

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Rozporządzenie (WE) nr 883/2004 ustanawia wspólne zasady dotyczące ochrony praw w zakresie zabezpieczenia społecznego podczas przemieszczania się w ramach Unii Europejskiej, a także Islandii, Liechtensteinu, Norwegii i Szwajcarii. Rozporządzenie to nie zastępuje systemów krajowych jednolitym systemem europejskim. Państwa członkowskie UE mają kompetencje do decydowania o aspektach, takich jak: beneficjenci systemów zabezpieczenia społecznego, poziomy świadczeń oraz warunki kwalifikujące. Proponowana regulacja, zakładająca zwolnienie z obowiązku opłacania części składki rentowej, nie określa ani nie modyfikuje zasad koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Projekt ustawy nie zawiera postanowień sprzecznych z prawem UE.

4. Konkluzja

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Autor:
Dorota Olejniczak
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik
/podpisano elektronicznie/

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
KANCELARIA SEJMU
BIURO EKSPERTYZ I OCENY SKUTKÓW REGULACJI

Warszawa, 1 października 2026 r.

BEOS-WPEiM-2334/26

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-111, 020.309.10.2026
Data wpływu 01.10.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Ryszard Wilk) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Proponowana ustawa zakłada zmianę art. 16 oraz dodanie art. 17c w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych[1] (dalej: ustawa o s.u.s.). Zgodnie z proponowanym art. 17c ustawy o s.u.s. osoby mające ustalone prawo do emerytury i podlegające obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym będą zwolnione z opłacania części składki rentowej stanowiącej 1,5% podstawy wymiaru. Składki na ubezpieczenia rentowe objęte tym zwolnieniem będą finansowane z dotacji z budżetu państwa do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, o której mowa w art. 53 ustawy o s.u.s. (proponowany art. 16 ust. 1ba ustawy o s.u.s.).

Projekt ustawy nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej** w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:
Dorota Olejniczak
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik
/podpisano elektronicznie/

[1] Dz. U. z 2026 r. poz. 199, ze zm.